

BÀI TẬP GIÁO KHOA

Thầy giáo : Nguyễn Quốc Tùng

Toán 11

Bài 32

CÁC QUY TẮC TÍNH ĐẠO HÀM

Bài 1:

Cho hàm số $f(x) = x^3 - 3x^2 + 2x - 5$.

$$\begin{aligned} \text{Ta có: } f'(x) &= (x^3)' - (3x^2)' + (2x)' - (5)' \\ &= 3x^2 - 6x + 2 \end{aligned}$$

Đạo hàm của hàm số tại điểm $x = 1$ là:

$$f'(1) = 3(1)^2 - 6(1) + 2 = 3 - 6 + 2 = -1$$

Vậy $f'(1) = -1$.

Bài 2:

Hàm số $y = \frac{1}{4}x^4 - \frac{2}{3}x^3 + 5x^2 - 1$.

Giao điểm của đồ thị hàm số với trục tung có hoành độ $x = 0$.

$$\begin{aligned} \text{Ta có đạo hàm: } y' &= \left(\frac{1}{4}x^4\right)' - \left(\frac{2}{3}x^3\right)' + (5x^2)' - (1)' \\ &= x^3 - 2x^2 + 10x \end{aligned}$$

Tại $x = 0$, ta có: $y'(0) = 0^3 - 2(0)^2 + 10(0) = 0$.

Vậy đạo hàm tại điểm cắt trục tung là $y'(0) = 0$.

Bài 3:

Hàm số $g(x) = (x^2 - 1)(x^2 - 4) = x^4 - 5x^2 + 4$.

Ta có: $g'(x) = 4x^3 - 10x$

Để $g'(x) = 0 \Leftrightarrow 4x^3 - 10x = 0 \Leftrightarrow 2x(2x^2 - 5) = 0$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ 2x^2 = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = \pm\sqrt{\frac{5}{2}} = \pm\frac{\sqrt{10}}{2} \end{cases}$$

Vậy các giá trị x cần tìm là $x = 0$ và $x = \pm\frac{\sqrt{10}}{2}$.

Bài 4:

$h(x) = ax^2 + bx + c \Rightarrow h'(x) = 2ax + b$.

Theo đề bài ta có hệ phương trình:

$$\begin{cases} h'(0) = 4 \\ h'(2) = 8 \\ h(1) = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 4 \\ 4a + b = 8 \\ a + b + c = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} b = 4 \\ 4a = 4 \\ a + 4 + c = 2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = 4 \\ c = -3 \end{cases}$$

Vậy $a = 1, b = 4, c = -3$.

Bài 5:

$$f(x) = 2x^3 - 3x^2 - 12x + 1 \Rightarrow f'(x) = 6x^2 - 6x - 12.$$

Giải bất phương trình $f'(x) > 0$:

$$6x^2 - 6x - 12 > 0 \Leftrightarrow x^2 - x - 2 > 0$$

Xét tam thức bậc hai $x^2 - x - 2$ có hai nghiệm $x = -1, x = 2$ và hệ số $a = 1 > 0$.

Vậy tập nghiệm của bất phương trình là $x \in (-\infty; -1) \cup (2; +\infty)$.

Bài 6:

Hàm số $y = x^3 - 3x + 2$. Với $x_0 = 2 \Rightarrow y_0 = 2^3 - 3(2) + 2 = 4$.

Ta có $y' = 3x^2 - 3$. Hệ số góc của tiếp tuyến tại $x_0 = 2$ là:

$$k = y'(2) = 3(2)^2 - 3 = 9.$$

Phương trình tiếp tuyến tại điểm $(2; 4)$ là:

$$y - 4 = 9(x - 2) \Leftrightarrow y = 9x - 18 + 4 \Leftrightarrow y = 9x - 14.$$

Bài 7:

Hàm số $y = f(x) = x^4 - 2x^2 + 3$.

Đạo hàm: $y' = f'(x) = 4x^3 - 4x$.

Xét hàm số $g(x) = 4x^3 - 4x$ có tập xác định $D = \mathbb{R}$ (là tập đối xứng).

Với mọi $x \in D$, ta có $-x \in D$ và:

$$g(-x) = 4(-x)^3 - 4(-x) = -4x^3 + 4x = -(4x^3 - 4x) = -g(x).$$

Vậy y' là hàm số lẻ.

Bài 8:

Hàm số $f(x) = 5x^4 - 2x^3 + x^2 - 7$.

Đạo hàm (cấp 1):

$$f'(x) = (5x^4)' - (2x^3)' + (x^2)' - (7)'$$

$$f'(x) = 20x^3 - 6x^2 + 2x.$$

Bài 9:

$$y = \frac{x^3}{3} - (m-1)x^2 + (m-3)x + 5 \Rightarrow y' = x^2 - 2(m-1)x + (m-3).$$

Để $y' \geq 0$ với mọi $x \in \mathbb{R}$ thì $\Delta' \leq 0$ (vì hệ số $a = 1 > 0$):

$$\Delta' = (m-1)^2 - (m-3) = m^2 - 2m + 1 - m + 3 = m^2 - 3m + 4.$$

Xét tam thức $m^2 - 3m + 4$ có $\Delta_m = (-3)^2 - 4(4) = -7 < 0$ và hệ số $a = 1 > 0$.

Do đó $m^2 - 3m + 4 > 0$ với mọi m .

Vậy không có giá trị m nào để $\Delta' \leq 0$ (Yêu cầu bài toán không thỏa mãn với mọi m).

Lưu ý: Nếu đề bài gốc có ý tìm m để đạo hàm luôn dương hoặc bằng 0, với biểu thức này thì biểu thức y' luôn có thể âm ở một khoảng nào đó tùy thuộc vào m .

Bài 10:

$$P(x) = x^n + x^{n-1} + \dots + x + 1$$

$$P'(x) = nx^{n-1} + (n-1)x^{n-2} + \dots + 1$$

Tại $x = 1$, ta có:

$$P'(1) = n(1)^{n-1} + (n-1)(1)^{n-2} + \dots + 1$$

$$P'(1) = n + (n-1) + (n-2) + \dots + 1$$

Đây là tổng của cấp số cộng từ 1 đến n :

$$P'(1) = \frac{n(n+1)}{2}.$$

